

Lerums kommun

lerums.kommun@lerum.se

Beslut för grundsärskola

efter tillsyn i Knappekullaskolans grundskola
i Lerums kommun

Tillsyn i Knappekullaskolans grundskola

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Lerums kommun under våren 2016. Knappekullaskolans grundskola besöktes av Skolinspektionen den 26 april 2016.

Måluppfyllelse och resultat

I Skolverkets statistik registreras inte kunskapsresultat för skolformen grundskola. Skolan har dock redovisat en egen sammanställning. Av skolans sammanställning av kunskapsresultat på skolenhetsnivå för hösten 2015 framgår att samtliga elever bedöms nå minst godtagbara kunskaper i samtliga ämnen/ämnesområden.

Resultatet av arbetet med trygghet och studiero finns inte dokumenterat separat för grundskoleenheten. Vårdnadshavarna har besvarat Skolinspektionens enkät som skickades ut inför tillsynen. Resultaten visar att samtliga frågeområden skattas högre av elevernas vårdnadshavare jämfört med genomsnittet för samtliga medverkande grundskoleenheter, förutom området "förhindra kränkningar" som ges samma värde som genomsnittet, nämligen 8,5 på en 10-gradig skala.

Översikt över konstaterade brister i verksamheten

Skolinspektionens ingripanden

Område	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
1. Undervisning och lärande	Ingen brist konstaterad	
2. Extra anpassningar och särskilt stöd	Ingen brist konstaterad	
3. Bedömning och betygssättning	Ingen brist konstaterad	
4. Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling	Ingen brist konstaterad	
5. Förutsättningar för lärande och trygghet	Föreläggande	2016-09-23
6. Styrning och utveckling av verksamheten	Ingen brist konstaterad	

Skolinspektionens bedömningar anges längre fram i detta beslut.

Sammanfattande bedömning

Skolinspektionens tillsyn visar inget annat än att undervisningen på Knappekullaskolans grundsärskola utgår från och omfattar målen i läroplanen och att eleverna ges stöd, stimulans och möjlighet till inflytande i lärandet. Av intervjuer och lektionsobservationer framgår vidare inget annat än att eleverna är trygga i skolan, och att det finns ett förebyggande arbete mot kränkande behandling. Av dokumentgranskning som Skolinspektionen genomfört vid skolenheten och av intervjuer framgår också att det för grundsärskolan finns ett systematiskt kvalitetsarbete som uppfyller författningarnas krav och som dokumenteras.

Tillsynen visar dock att elevhälsan inte arbetar främst förebyggande och hälsofrämjande för grundsärskolans elever. Rektorn och huvudmannen måste se till att elevhälsan har ett i huvudsak främjande och förebyggande arbete för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål.

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Lerums kommun att senast den 23 september 2016 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolan ska se till att viktiga förutsättningar för elevernas lärande och trygghet är uppfyllda på skolan. Rektorn ska i ett tidigt skede uppmärksamma elever som av ogiltiga skäl inte deltar i skolarbetet, så att eleven så snart som möjligt deltar. Skolan ska bedriva ett aktivt värdegrundsarbete, som innebär att exempelvis grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling.

Vidare ska lärarna ha kompetens och samverka med varandra, för att genom till exempel erfarenhetsutbyte utveckla skolans undervisning. Centrala stödfunktioner som skolbibliotek, elevhälsa och studie- och yrkesvägledning används aktivt i utbildningen, för att stödja och främja elevernas utveckling mot de nationella målen. Skolan ska således inte bara ha tillgång till dessa funktioner, utan de ska kontinuerligt användas i undervisning och övrig skolverksamhet.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Lerums kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. (2 kap. 25 § skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Rektorn ska se till att elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål.

Motivering till bedömning av brist

Skolinspektionen bedömer att elevhälsan på Knappekullaskolans grundsärskola inte används främst förebyggande och hälsofrämjande för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. Utredningen visar att de förebyggande och hälsofrämjande inslagen är få, vilket inte är förenligt med skollagen.

Enligt skollagen ska elevhälsan vara främst förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska främjas. I förarbetena till skollagen anges att elevhälsan, genom att arbeta förebyggande och hälsofrämjande, ska bidra till skapandet av miljöer som främjar elevernas lärande, utveckling och hälsa (prop. 2009/10:165 s. 277).

Både representanter för elevhälsan (nedan benämnda elevhälsan) och rektorn uppger i intervjuer att elevhälsans arbete riktat till grundsärskolans elever är ett utvecklingsområde och är under uppbyggnad. Elevhälsan uppger exempelvis att specialpedagogens uppdrag är otydligt när det gäller grundsärskolan. Det framkommer vid intervjuer med såväl lärare som elevhälsan att varken specialpedagogen eller kuratorn bedriver något förebyggande eller hälsofrämjande arbete i grundsärskolan. De ingår dock i skolans trygghetsgrupp som bland annat har arbetat fram planerad rastverksamhet, så kallade trivselaktiviteter, som omfattar både grundskolan och grundsärskolan. Elevhälsan och lärare uppger att skolsköterskan har ett visst förebyggande och hälsofrämjande arbete på individnivå riktat mot elever och vissa vårdnadshavare i grundsärskolan. Utöver detta ges exempel på att psykologen har haft en utbildningsdag för elevassistenter.

Motivering till föreläggande som ingripande

Lerums kommuns verksamhet uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Lerums kommun föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Övriga arbetsområden**Bedömning**

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att skolenheten uppfyller författningarnas krav avseende följande:

Undervisning och lärande

Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen genomförs på ett sådant sätt att varje elev utifrån sina behov och förutsättningar ska utvecklas så långt som möjligt mot läroplanens mål, och stimuleras att använda och utveckla hela sin förmåga. I detta ingår att läraren ger ett aktivt lärarstöd genom att exempelvis genomföra strukturerade lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål och syften och ge eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar.

Vidare anpassar läraren undervisningen efter elevernas olika förkunskaper och intressen, och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta arbete kan samråd med elevhälsan underlätta. Genom bland annat en varierad, stimulerande och utmanande undervisning, och genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas tillit till den egna förmågan och vilja att lära. Läraren utgår från att eleverna kan och vill ta ett personligt ansvar för sin inlärn timer och för sitt arbete i skolan, och låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolans lärmiljöer ska anpassas så att de elever som riskerar att inte nå läroplanens mål och kunskapskrav får stöd i form av extra anpassningar eller särskilt stöd.

När skolans arbetssätt och arbetsformer inte är tillräckliga för att möta elevens behov ska en analys genomföras av hur skolan ytterligare kan anpassa lärmiljöerna eller undervisningens innehåll och genomförande. Det särskilda stödet ska ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Det kan också handla om att skolan behöver förbättra sitt arbete med att anpassa utbildningen, genom till exempel färdighetsträning, specialpedagogiska insatser, särskilda hjälpmedel eller utrustning, digital teknik med anpassade programvaror, eller mer långvariga insatser såsom studiehandledning på modersmål.

Skolans svårigheter att möta elevens behov kan framkomma inom ramen för undervisningen, genom uppgift från eleven och dess vårdnadshavare. Lärare och elevhälsa ska oftast samråda för att kunna avgöra lämpliga insatser. Huvudregeln är att särskilt stöd ska ges i elevens ordinarie grupp om inte detta visats vara olämpligt utifrån elevens behov. Insatserna ska utvärderas och korrigeras om de inte haft avsedd effekt.

Bedömning och betygssättning

Skolan ska se till att läraren gör en allsidig bedömning av elevernas kunskapsutveckling utifrån de nationella kunskapskraven. Vidare ger läraren eleven och dess vårdnadshavare information om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas, samt vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen. Eleven ska enbart bedömas utifrån de nationella kunskapskraven och inte utifrån andra kriterier som läraren och skolan själv upprättat.

I grundsärskolans ämnen sätts betyg som grundar sig på grundsärskolans kunskapskrav, om eleven eller elevens vårdnadshavare begär det. Om en elev har läst ett ämne enligt grundskolans kursplaner, tillämpas grundskolans kunskapskrav. Om en elev läser ämnesområden sätts inga betyg, och bedömningen ska dessutom göras med hänsyn till varje elevs individuella förutsättningar.

Efter avslutad utbildning får elever ett intyg om sin utbildning, som kan kompletteras med ett allmänt studieomdöme där elevens möjlighet att bedriva studier beskrivs. Lärarens bedömning ska bygga på olika underlag, som tillsammans ger en bred och allsidig bild av elevernas kunskaper.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas skolmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska exempelvis se till att eleverna inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga utrymmen på skolan som exempelvis skolgård, skolbibliotek, grupprum.

Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Styrning och utveckling av verksamheten

Rektor ska, genom ett aktivt ledarskap, styra och utveckla verksamheten vid skolan så att alla elever ges en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg miljö. Därför ska rektor, tillsammans med elever och personal, ha ett långsiktigt arbete för att nå detta syfte. Arbetet sker genom att utifrån en analys av nuläget identifiera verksamhetens utvecklingsbehov och med grund i denna analys sedan vidta nödvändiga förbättringsåtgärder. Detta innebär exempelvis att personalen ges kompetensutveckling som motsvarar de behov som framkommit genom analys av verksamhetens förbättringsområden. Det innebär också att rektor fördelar verksamhetens resurser på ett sätt som svarar mot elevernas behov, så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

Beslut

2016-05-27
8 (10)

Dnr 43 - 2015:9233

På Skolinspektionens vägnar

Frida Eek
Beslutsfattare

Solmaz Malek Lundin
Utredare/Föredragande

Bilagor

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om Knappekullaskolans grundskola

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Skolinspektionen fattar också enskilda beslut avseende huvudmannens ansvarstagande över de skolformer som huvudmannen ansvarar för. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektionen grundar sina bedömningar på. I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmannens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.

Bilaga 2: Fakta om Knappekullaskolans grundsärskola

Knappekullaskolans grundsärskola ligger i samma lokaler som Knappekullaskolans grundskola F-5. Grundsärskolan har 11 elever i årskurserna 1 till 5. Sju av eleverna läser huvudsakligen enligt grundsärskolans kursplaner i ämnesområden och fyra elever huvudsakligen enligt grundsärskolans kursplaner i ämnen.